

Jan Kruszewski

IV rok Środowiskowych Studiów Doktoranckich
Wydział Oceanografii i Geografii UG

Wpływ wzornictwa biżuterii na rozwój lokalny na Pomorzu Gdańskim

Wstęp

Bałtycki bursztyn jest cenną kopaliną, której poszukiwanie i wydobywanie sięga dziejów bardzo dawnych. Od starożytności zainteresowanie wydobywaniem i obrotem handlowym bursztynu sprzyjało spontanicznemu rozwojowi kopalnictwa głównie na wybrzeżu Bałtyku oraz w rejonach dzisiejszej północno-wschodniej Polski¹. Powodem pozyskiwania bursztynu było zafascynowanie jego różnorodnością przezroczystości, barwy od białej do rubinowej, inkluzjami, specjalnymi własnościami elektrycznymi i charakterystycznym zapachem wydzielającym się podczas tarcia. Bursztyn jest żywicą kopalną pochodzenia roślinnego, składającą się z wielu związków organicznych. Wytworzona została przez drzewa sosnowe z okresu trzeciorzędu, rosnące prawdopodobnie na obszarach dzisiejszej Skandynawii, północnej Eurazji oraz na południowych terenach Ukrainy. Ulegała w ciągu wieków procesom parowania, utleniania, izomeryzacji oraz fermentacji, a ostatecznie przekształciła się w minerał².

Fenomen bałtyckiego bursztynu, a szczególnie wzornictwo biżuterii z bursztynem, współcześnie jest jedną z przyczyn rozwoju lokalnego na Pomorzu Gdańskim na skutek działalności wielu przedsiębiorstw zajmujących się produkcją wyrobów jubilerskich. Popularność cennego kamienia jest także powodem powstania instytucji, wystaw muzealnych i artystycznych, licznych odwiedzin turystów, organizacji targów dwukrotnie w ciągu roku, a także innych regularnych bądź okazjonalnych wydarzeń. Zakłady jubilerskie, ich otoczenie instytucjonalne i gospodarcze pojmowane są w całości jako inicjatywa klastrowa o nazwie „Gdańska Delta Bursztynu”, której celem jest rozwój regionu i branży bursztynniczej dzięki zwiększeniu współpracy pomiędzy podmiotami w obszarach bizne-

¹ R. Sałaciński, L. Lazowski, *Geologiczno-złożowe przesłanki występowania bursztynu w Polsce i rozpoznanie geologicznych warunków jego koncentracji*, „Gospodarka Surowcami Mineralnymi”, t. 24, z. 4/4, Wydawnictwo Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią, Kraków 2008, s. 325.

² L. Koziorowska, *Badania nieorganicznego składu chemicznego bursztynu*, „Archeologia Polski”, t. XXIX, z. 2, Wydawnictwo Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 1984, s.207–208.

su, administracji, edukacji, badań oraz kultury³. Miasto i region są beneficjentami korzyści wynikającymi z fenomenu bursztynu, ponieważ surowiec i wyroby jubilerskie są znakomitym materiałem wykorzystywanym do promocji miejsca. Miasto Gdańsk reklamowane jest jako światowa stolica bursztynu.

Zauważalne są efekty mnożnikowe powstałe na skutek funkcjonowania zakładów jubilerskich. W artykule zaprezentowano w przybliżeniu otoczenie biznesowe określone na przykładzie współpracy małego przedsiębiorstwa specjalizującego się w wyrobie i handlu biżuterią srebrną z bursztynem, zlokalizowanego w Gdyni. Efektem mnożnikowym nazywa się wzrost dochodów i zatrudnienia w przedsiębiorstwach oraz zwiększanie wpływów podatkowych władz lokalnych, na skutek powstawania lub rozwoju działalności gospodarczej na danym obszarze. Jego wielkość pozwala ocenić wpływ działalności przedsiębiorstwa na funkcjonowanie firm w jego otoczeniu⁴.

Liczba podmiotów gospodarczych występujących na Pomorzu, z profilem działalności opierającej się na handlu biżuterią z bursztynem, została przybliżona za pomocą informacji uzyskanych od organizatorów Targów Amberif. Obecność na targach wystawców z innych województw udowadnia wpływ wydarzeń, regularnie organizowanych w Gdańsku, na rozwój lokalny w gminach poza województwem pomorskim, a także zagranicą. Rozwojem lokalnym nazywa się tworzenie miejsc pracy w gminach oraz kompleksowe kształtowanie możliwie najlepszych warunków życia w lokalnym środowisku głównie poprzez wykorzystanie miejscowych zasobów rozwoju⁵.

Celem artykułu jest uzasadnienie ważnej roli licznych, drobnych i rozproszonych przedsiębiorstw branży jubilerskiej w rozwoju lokalnym w gminach województwa pomorskiego na skutek udoskonalenia sztuki wzornictwa biżuterii z bursztynem. Przeprowadzone badania służą rozpoznaniu wpływu działalności zakładów jubilerskich, produkujących wyroby z bursztynem, na ich otoczenie społeczno-gospodarcze oraz zakresu tego oddziaływania. Podkreśla się także znaczenie targów branży bursztyńniczej w rozwoju gospodarczym Pomorza.

1. Wzornictwo biżuterii przyczyną rozwoju lokalnego

Według prof. Sławomira Fijałkowskiego polską specjalnością jest wzornictwo biżuterii z bursztynem. Uważa się, że Polska jest światowym liderem w tej dzied-

³ Zespół IBnGR, *Spotkania Gdańskiej Dłty Bursztynu*, „Bursztynisko” nr 29, Wydawnictwo Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztyńników, Gdańsk 2007, s. 8.

⁴ K. Wiedermann, *Koncepcja efektów mnożnikowych w wyznaczaniu wpływu przedsiębiorstw na otoczenie społeczno-gospodarcze*, „Prace Komisji Geografii Przemysłu”, nr 11, Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków 2008.

⁵ J. Parysek, *Podstawy gospodarki lokalnej*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2001.

dzinie, a wyroby są najwyższej jakości. Bursztyn bałtycki jest bardziej doceniany i pożądanym na świecie niż na rynku wewnętrznym. Trójmiejskie środowisko bursztyńników rozpoznało popyt zewnętrzny, a w rezultacie doszło do postępującego eksportu wyrobów, od początku lat 90. XX w., do krajów Europy Zachodniej, przede wszystkim do Niemiec i do krajów skandynawskich, a w mniejszej ilości do krajów arabskich i do Stanów Zjednoczonych. Wzrastający popyt na biżuterię spowodował rozwój małych pracowni jubilerskich, które zmieniały się w duże przedsiębiorstwa, zatrudniające nawet 200 osób. W latach 2010–2015 nastąpiła reorientacja kierunku eksportu, ponieważ największym odbiorcą wyrobów stał się rynek chiński. Bursztyn jest w Chinach bardzo cenionym kamieniem ze względu na walory estetyczne, bywa utożsamiany z buddyzmem i spełnia rolę talizmanu⁶. Nadzwyczajny popyt na wysokogatunkową biżuterię z bursztynem spowodowany przez popularność na rynku chińskim przyczynił się do wzrostu cen autorskich kolekcji, a także wartości surowca.

Trudności wydobycia bursztynu w Polsce doprowadziły do konieczności sprowadzania surowca z Rosji, z Ukrainy oraz z Litwy. Wartość materiału potrzebnego do produkcji jest wysoka, co powoduje staranną selekcję i obróbkę kamieni, które oprawiane są w metale szlachetne. Sprowadzanie surowca z zagranicy powoduje, że istotnym produktem Pomorza Gdańskiego nie jest bursztyn, ale biżuteria z bursztynem. Odniesiony sukces jest skutkiem pracy artystów, których pomysły koncentrują się na sposobach oprawienia cennych kamieni.

2. Aktywność zakładów jubilerskich

Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A. to organizator największych na świecie, corocznych targów bursztynu. Podczas Targów Amberif 2016, które odbyły się w Gdańsku w dniach 16–19 marca 2016 r., została przeprowadzona próba wykazania liczby przedsiębiorstw tworzących pomorskie środowisko bursztyńników. Ich udział w Targach Amberif jest bardzo istotny w celu pozyskania klientów, reklamy produktów oraz handlu nimi. Uzyskano od organizatorów Targów informacje na temat wystawców. Na tej podstawie ustalono zasięg oddziaływania wydarzenia wśród producentów biżuterii z bursztynem w Polsce i zagranicą. W tabeli 1 zamieszczono liczby wystawców z poszczególnych państw. Około 80% wystawców to przedsiębiorstwa polskie. Największy udział spośród zagranicznych wystawców stanowili producenci biżuterii z Litwy, która jest wyróżniającym się w Europie krajem pod względem produkcji bursztynu. Symboliczną reprezentację przedsiębiorców pochodzących z Rosji, posiadającej największe zasoby bursztynu bałtyckiego, utworzył tylko jeden zakład z Kaliningradu. Po-

⁶ S. Fijałkowski, *Bursztyn bałtycki*, Instytut Wzornictwa Przemysłowego, Warszawa 2016.

tencjalną przyczyną małego udziału gości z Rosji są bariery prawne utrudniające eksport bursztynu. Targi Amberif wywołują popularność wśród wystawców z Włoch i Niemiec. W wydarzeniu wzięli udział także producenci z krajów spoza Europy, np. z Indii, Turcji, USA i Etiopii. Targi Amberif są chętnie odwiedzane przez gości pochodzących z wielu krajów świata. Szczególnie wysoki popyt na wyroby jubilerskie zauważa się wśród licznie przybywających na Targi klientów z Chin.

Tabela 1. Liczba wystawców z poszczególnych krajów na Targach Amberif 2016

Państwo	Liczba wystawców
Polska	385
Litwa	55
Włochy	17
Niemcy	10
Indie	4
Turcja	3
Wlk. Brytania	2
Austria	1
Rosja	1
Belgia	1
Łotwa	1
Etiopia	1
USA	1
RAZEM	482

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wypisów MTG S.A.

Prawie połowa polskich wystawców na Targach Amberif ma siedzibę w województwie pomorskim. Z województwa mazowieckiego przybyli na Targi przedstawiciele 93 jednostek gospodarczych, z czego 72 posiada siedzibę w Warszawie, a 21 w pozostałej części regionu. W wydarzeniu uczestniczyli przedsiębiorcy ze wszystkich województw w Polsce, co uzasadnia, że Targi mają wpływ na rozwój lokalny w wielu miejscach na terenie całego kraju, ponieważ wpływają na rozwój zakładów jubilerskich. Targi pobudzają handel detaliczny biżuterią, a także sprzyjają zawieraniu kontaktów z klientami do zakładania stałej współpracy. W rezultacie wystawcy mają możliwość pozyskania korzyści większych niż wartość sprzedanych towarów podczas czterodniowego występu.

Przyjazd około 300 wystawców posiadających siedzibę poza województwem pomorskim oraz przybycie odwiedzających Targi 7700 gości branżowych z 55

krajów⁷, korzystnie wpływają na utrzymanie, poza wysokim sezonem turystycznym, podmiotów świadczących usługi noclegowe i gastronomiczne w Trójmieście albo w najbliższych okolicach. Organizowane w Gdańsku targi bursztynu, przyjazdy turystów biznesowych w celu handlu surowcem albo zakupu wyrobów jubilerskich z bursztynem, wpływają pozytywnie na działalność podmiotów oferujących usługi wymagane dla zaspokojenia potrzeb turystyki biznesowej.

Wyraźnym czynnikiem lokalizacji Targów jest duża liczba powiązanych z branżą jubilerską przedsiębiorstw, które mają siedzibę w Trójmieście. Wystąpili przedstawiciele 103 podmiotów gospodarczych z Gdańska, 22 z Gdyni oraz 12 z Sopotu. Pozostałych wystawców z województwa pomorskiego wyszczególniono w tabeli 2. W Targach uczestniczyły 44 przedsiębiorstwa z 27 miejscowości położonych poza Trójmiastem. Ich działalność wpływa na rozwój lokalny w gminach położonych przede wszystkim w północnej części województwa. Na przykładzie uczestnictwa w Targach można ustalić zaledwie przybliżoną liczbę producentów biżuterii z bursztynem działających na Pomorzu Gdańskim, ponieważ nie są dostępne informacje o wszystkich istniejących na terenie województwa pomorskiego. Udział w prestiżowych Targach Amberif jest bardzo istotny dla producentów biżuterii z bursztynem z powodu lokalizacji blisko ich siedziby, starań o pozyskanie stałych klientów, występu wśród innych wystawców tworzących poważną konkurencję, próby zaprezentowania wyrobów oraz reklamy produktów i zakładu. Na podstawie podjętych obserwacji stwierdza się, że Targi Amberif powodują spotkanie na jednym wydarzeniu zdecydowanej większości, pochodzących z województwa pomorskiego, producentów biżuterii z bursztynem.

Tabela 2. Liczba wystawców z województwa pomorskiego z poszczególnych miejscowości na Targach Amberif 2016

Miejscowość	Gmina	Liczba wystawców
Gdańsk	Miasto Gdańsk	103
Gdynia	Miasto Gdynia	22
Sopot	Miasto Sopot	12
Malbork	Miasto Malbork	5
Pruszcz Gdański	Miasto Pruszcz Gdański	4
Straszyn	Pruszcz Gdański	4
Sztutowo	Sztutowo	3
Tczew	Miasto Tczew	2
Łeba	Miasto Łeba	2
Goręczyno	Somonino	2
Rumia	Miasto Rumia	2
Przyjaźń	Żukowo	2
Dobrzewino	Szemud	1

⁷ Strona internetowa MTG S.A. o Targach Amberif, www.amberif.amberexpo.pl [dostęp: 28.03.2016].

Nowa Wieś Lęborska	Nowa Wieś Lęborska	1
Juszkowo	Pruszcz Gdański	1
Kartuzy	Kartuzy	1
Słuszewo	Gniewino	1
Chwaszczyno	Żukowo	1
Stegna	Stegna	1
Suchy Dąb	Suchy Dąb	1
Wiślinka	Pruszcz Gdański	1
Bielkowo	Kolbudy	1
Kąty Rybackie	Sztutowo	1
Junoszyno	Stegna	1
Reda	Miasto Reda	1
Rokitnica	Pruszcz Gdański	1
Żukowo	Żukowo	1
Leżno	Żukowo	1
Jantar	Stegna	1
Mikoszewo	Stegna	1
SUMA		181

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wypisów MTG S.A.

3. Wpływ działalności zakładów jubilerskich na gospodarkę lokalną

Na podstawie uzyskanych wypisów i wywiadów udzielonych, podczas Targów Amberif 2016, przez przedstawicieli firmy Art Jewellers Studio, posiadającej siedzibę w Gdyni, zbadano działalność przykładowej jednostki gospodarczej produkującej biżuterię srebrną z bursztynem. Stali klienci zakładu to 60 podmiotów gospodarczych, przeważnie zagranicznych. Spośród nich największy przychód generują kontrahenci ze Stanów Zjednoczonych, którzy rocznie nabywają około 28% produkowanej rocznie biżuterii. Około 22% rocznej produkcji kierowane jest do klientów z Niemiec, a około 20% do klientów z Wielkiej Brytanii. Stali partnerzy z Polski to 23 przedsiębiorstwa nabywające około 18% rocznej produkcji zakładu. Nie udostępniono informacji dotyczącej sprzedaży wyrobów jubilerskich klientom pochodzącym z Chin, ponieważ nie występuje stała współpraca z jakimkolwiek przedsiębiorcą z tego kraju. Goście z Chin nabywają produkty badanego zakładu przeważnie podczas Targów Amberif oraz Targów Ambermart, które odbywają się corocznie w Gdańsku.

Na przykładzie działalności firmy Art Jewellers Studio ustalono współpracę przykładowego producenta biżuterii z bursztynem z innymi przedsiębiorstwami. Możliwie dokładnie podano rodzaj oraz liczbę partnerów, z którymi Art Jewellers Studio współpracuje w ramach prowadzenia działalności. Stali partnerzy

mają siedzibę w Gdańsku, Sopocie, Gdyni oraz w innych miejscowościach sąsiadujących z Trójmiastem. Uzyskane informacje zaprezentowano w postaci schematu (rys. 1). Proces wytwarzania biżuterii srebrnej z bursztynem wymaga zaopatrzenia działu produkcji, biura i działu handlowego i warsztatu. Zakład potrzebuje dostaw mediów, wymaga utrzymania budynku i posesji, a także zorganizowania stanowisk na trzech targach w ciągu roku. Wykazuje się stałą współpracę z 55 jednostkami gospodarczymi. Trzy rodzaje usług są wykonywane nieregularnie, a zakup wybranych towarów: chemii gospodarczej, artykułów spożywczych oraz urządzeń jubilerskich dokonuje się z różnych, nieokreślonych źródeł.

Rysunek 1. Wpływ działalności firmy Art Jewellers Studio na rozwój partnerów biznesowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wypisów uzyskanych od firmy Art Jewellers Studio oraz przeprowadzonych wywiadów.

Składane zamówienia biżuterii przez stałych klientów krajowych i zagranicznych spowodowały powstanie ciągłego procesu zwanego efektem mnożnikowym. Art Jewellers Studio posiada około 80% przychodów pochodzących od klientów zagranicznych. Wiele podobnie działających jednostek gospodarczych branży jubilerskiej na Pomorzu wywiera bardzo korzystny wpływ na rozwój lokalny, ponieważ przyczyniają się do utrzymania wielu miejsc pracy w zakła-

dach współpracujących, a także sprawiają wysokie wpływy do budżetu lokalnego głównie ze źródeł zagranicznych. Na przedstawionym schemacie widoczny jest zarys współpracy z przedsiębiorstwami dostarczającymi materiały, produkty i usługi. Te relacje powodują efekty zaopatrzeniowe działalności firmy Art Jewellers Studio, które wpływają na rozwój innych jednostek gospodarczych świadczących usługi. Każdy ze współpracujących podmiotów wymaga zaopatrzenia w materiały i usługi, ponosi pewne koszty związane z prowadzeniem działalności, pokrywa stałe opłaty oraz opłaca pensje pracowników. Wynagrodzenia dla osób zatrudnionych powodują efekty dochodowe działalności, ponieważ wydatki pracowników wpływają na rozwój handlu i usług dla ludności. Praca każdego podmiotu gospodarczego sprawia efekty mnożnikowe i dochodowe. W rezultacie następuje rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, powstają nowe działalności produkcyjne i usługowe, gminy otrzymują wyższe przychody z podatków, a ostatecznie zauważa się wzrost gospodarczy regionu⁸.

Informacje uzyskane od Art Jewellers Studio umożliwiają ustalenie zaledwie początku efektu mnożnikowego, który powstał na skutek działalności przedsiębiorstwa. Określenie rzeczywistej wielkości wpływu producentów biżuterii z bursztynem na rozwój lokalny na Pomorzu Gdańskim wymagałoby pozyskania informacji o współpracujących podmiotach gospodarczych opisanych w schemacie z kolejnymi przedsiębiorstwami, a także z następnymi. Występowanie zjawiska efektu mnożnikowego uzasadnia istotną rolę zakładów jubilerskich w rozwoju lokalnym. Na skutek wysokiego popytu na biżuterię z bursztynem na rynku występują liczni producenci wyrobów jubilerskich, podmioty gospodarcze zaopatrujące te zakłady oraz świadczące usługi. Duża liczba zatrudnionych osób w branży i w jej otoczeniu pozytywnie wpływa na rozwój lokalny. Beneficjentem korzyści wynikających z działalności podmiotów gospodarczych związanych z branżą jubilerską są gminy, w których takie przedsiębiorstwa występują. Przychody z podatków i opłat wnoszonych przez przedsiębiorców są jedną z przyczyn wzrostu jakości życia w gminach.

Podsumowanie

Występowanie dużej liczby zakładów jubilerskich na Pomorzu Gdańskim jest efektem wieloletniego rozwoju sztuki wzornictwa, promocji bursztynu i regularnego organizowania targów, które korzystnie wpływają na rozwój regionu. Popularność bursztynu bałtyckiego w wielu krajach świata i rosnący popyt na wyroby jubilerskie z oryginalnymi kamieniami spowodowały wzrost liczby

⁸ K. Wiedermann, *Koncepcja efektów mnożnikowych w wyznaczaniu wpływu przedsiębiorstw na otoczenie społeczno-gospodarcze*, „Prace Komisji Geografii Przemysłu”, nr 11, Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków 2008.

producentów wysokiej jakości biżuterii. Sprowadzanie surowca do produkcji w większości z Litwy, Rosji i Ukrainy nie sprzyja określeniu Pomorza jako wiodącego producenta bursztynu, natomiast wzornictwo biżuterii stało się marką rozpoznawalną na świecie.

W artykule zaprezentowano wpływ przedsiębiorstw branży jubilerskiej na rozwój gospodarczy poprzez efekty mnożnikowe, powstające na skutek współpracy z partnerami biznesowymi. Wyniki działalności ujawnione przez jeden podmiot gospodarczy stanowią przykład, który wyraźnie uzasadnia wpływ wielu podobnych przedsiębiorców na gospodarkę lokalną w gminach województwa pomorskiego na skutek występowania zaopatrzeniowych i dochodowych efektów mnożnikowych. Trudności w pozyskaniu informacji o funkcjonowaniu pozostałych zakładów spowodowały, że podjęta została zaledwie próba wyrażenia istotnej roli wielu mikro- oraz małych przedsiębiorstw jubilerskich w rozwoju gospodarczym regionu. Na podstawie wykazu wystawców na Targach Amberif 2016 wskazano na Pomorzu jednostki terytorialne, które posiadają korzyści z powodu lokalizacji zakładów jubilerskich.

Bibliografia

- Fijałkowski S., *Bursztyn bałtycki*, Instytut Wzornictwa Przemysłowego, Warszawa 2016.
- Koziorowska L., *Badania nieorganicznego składu chemicznego bursztynu*, *Archeologia Polski*, t. XXIX, z. 2, Wydawnictwo Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 1984.
- Parysek J., *Podstawy gospodarki lokalnej*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2001.
- Sałaciński R., Lazowski L., *Geologiczno-złożowe przesłanki występowania bursztynu w Polsce i rozpoznanie geologicznych warunków jego koncentracji*, „Gospodarka Surowcami Mineralnymi”, t. 24, z. 4/4, Wydawnictwo Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią, Kraków 2008.
- Wiedermann K., *Koncepcja efektów mnożnikowych w wyznaczeniu wpływu przedsiębiorstw na otoczenie społeczno-gospodarcze*, „Prace Komisji Geografii Przemysłu”, nr 11, Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków 2008.
- Zespół IBnGR, *Spotkania Gdańskiej Dłty Bursztynu*, „Bursztynisko” nr 29, Wydawnictwo Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztynników, Gdańsk 2007.
- www.amberif.amberexpo.pl.

Streszczenie

W województwie pomorskim znajduje się wiele zakładów jubilerskich wytwarzających biżuterię z bursztynem, która jest wyróżniającym się produktem regionu. Na Pomorzu Gdańskim produkowane są bardzo popularne wśród klientów zagranicznych wysokiej jakości wyroby jubilerskie. Szczególną cechą wyróżniającą producentów jest oryginalne wzornictwo biżuterii, co spowodowało rozwój branży w regionie. Powstało wiele przed-

siębiorstw, a następnie rozwinęło się ich otoczenie biznesowe i instytucjonalne. Regularnie organizowane są targi bursztynu, na które przybywają liczni goście zagraniczni oraz wystawcy. W artykule przedstawiono sposób, w jaki przykładowy zakład jubilerski, targi bursztyńnicze i powszechne zafascynowanie biżuterią z bursztyнем wpływają na rozwój gospodarczy regionu. Rozpoznanie zaopatrzeniowych i dochodowych efektów mnożnikowych przedsiębiorstw branży jubilerskiej umożliwia uzasadnienie ich istotnej roli w rozwoju lokalnym, w gminach województwa pomorskiego.

Słowa kluczowe: bursztyn, jubilerstwo, rozwój lokalny, efekt mnożnikowy, otoczenie społeczno-gospodarcze

THE INFLUENCE OF JEWELRY DESIGN ON LOCAL ECONOMIC DEVELOPMENT IN POMERANIA

Summary

There are a lot of jewellers producing amber jewelry in Pomerania. Amber jewelry is an outstanding product of the region, very popular with foreign clients and famous for its high quality and uniqueness. Locally manufactured jewelry has original design. These factors make the amber jewelry industry develop dynamically in the region. A lot of new jewelry producers have emerged, supported by their business and institutional environment. Amber fairs are organized in Gdansk twice a year. Amberif is the event which attracts hundreds of exhibitors from many countries and thousands of visitors. The article presents the influence of jewelry industry on the economic development of the region. The identification of multiplier effects which affect an exemplary jewelry manufacturer proves that the jewelry industry plays an important role in the development of economy in Pomerania.